

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului

Parohiile cl. I. pe un an . . . 1200 Lei
Parohiile cl. II. 1000 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă . . . 800 Lei
Pentru particulari 700 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Prețul inserțiunilor

Concurs de prot. 3000 Lei. Parohii de
cl. I 1500, de cl. II 1000, de cl. III 600 Lei
Celelalte publicații 1 cm. □ 5 Lei

O despărțire duioasă

„Niciodată nu mi-am simțit inima bătând mai cu putere, ca la scrisul acestui articol de rămas bun“ „Dece să ascund că un val de tristețe mă năpădește, că îmi vine greu să denunț o prietenie al cărei izvor pornește din inimă...“ (Art. „Rămas bun“ publicat în „Foaia diecezană“ Nr. 31 din 30 Iulie 1944, de Nicolae Cornean).

Cu aceste cuvinte Dl. Nicolae Cornean, își ia rămas bun dela cititorii foii noastre.

N'a rostit și n'a scris cuvinte de circumstanță, cuvinte cerute de regulile unui convenționalism social, ci a ținut să facă o confesiune intimă, unduită de duioase sentimente, în foaia aceasta, pe care a redactat-o aproape două decenii.

Copleșit de tristețea acestei despărțiri, Dl. Nicolae Cornean, a scris cuvinte de o impresionantă simplitate și sinceritate, pentru „prietena“ sa cea mai bună și cea mai fidelă, Foaia Diecezană, pentru colaboratorii și cititorii ei. Sunt, în această prietenie, atâtea imponderabile sufletești care nu pot fi prinse nici în cele mai maestrite fraze. Svâcnetul de inimă este puternic, în astfel de clipe, dar cuvintele se topesc în duioșie, gândul se învâluie'n tristețe și efortul de a reda tot freamătul de simțire launtrică, se risipește în game de infinite nuanțe afective...

Săptămână de săptămână, timp de 18 ani, D-l Nicolae Cornean, și-a risipit în paginile acestei foi entuziasmul și energia tinerească, angajate în nobila osteneală de a spori elanul de participare la împărăția lui Hristos.

Anii au trecut ușor, ca și visele, ca și clipele. Muncitorul harnic a uitat toată truda, toate greutățile și toate necazurile pe care le-a întâmpinat în redactarea acestei foi. Nu i-a rămas de-

cât amintirea lucrului săvârșit la timp și constanța unei prietenii, pe care i-au oferit-o generațiile de preoți din eparhie.

Cele câteva sute de numere ale Foi Diecezane, care cuprind în paginile lor atâtea gânduri și însemnări ale redactorului lor, răsplătesc cu neprețuite mulțumiri sufletești trudnica muncă de aproape două decenii. În această muncă, depusă în paginile Foi Diecezane, luând atitudine față de toate marile probleme ale vieții noastre bisericești și naționale, și-a conturat Dl. Nicolae Cornean propria sa personalitate. Tot sbuciumul tinereții sale, toată bunăcredința gândurilor sale, tot freamătul iubirii sale și toate ostenețele sale sunt strânse în aceste pagini...

Dar, parcă, expresia celor mai alese mulțumiri, o primește D-l Nicolae Cornean din partea generației de teologi și preoți, care și-au făcut ucenicia scrisului sub îndrumările și încurajările sale. Avea D-l Nicolae Corneanu, fără exagerare, o deosebită artă de a îmbrățișa începuturile scrisului tineresc. Mulți sunt tinerii teologi care au intrat sfelnic în biroul său, cu câte un articolaș, așteptând cu înfrigurare verdictul redactorului. Toți au fost încurajați. Cunoștea cu competență posibilitățile fiecăruia, dar nu împiedeca avântul niciunui. Cunoștea exuberanța tinereții. Știa că tinerețea este sensibilă și reacționară. De aceea menaja toate susceptibilitățile tinereții și îmbrățișa cu tot entuziasmul promisiunile de talent. Prezentarea unui articol la redacția Foi Diecezane, era pentru debutanți o sărbătoare.

Această generație de teologi, nu uită bunăvoința și dragostea redactorului Foi Diecezane. Această generație a cules cu aceeași tristețe, cu aceeași duioșie, cuvintele de rămas bun pe care i le-a adresat D-l Nicolae Cornean.

Trecând în serviciul eparhiei surori a Timișoarei, în calitate de Consilier referent la secția

economică, Dl. Nicolae Cornean ne-a părăsit cu tristețe și păreri de rău. Prietenia lui cu noi însă nu încetează niciodată.

Urmele faptelor lui le întâlnim peste tot și chipul lui de blândețe persistă în birourile noastre...

Consiliul eparhial și toți slujitorii eparhiei noastre, apreciindu-i activitatea de 18 ani, în calitate de Consilier referent la secția culturală, ca redactor al „Foi Diecezane“, al „Calendarului Românului“, și al „Bibliotecii religioase morale“, ca organizator și conducător al muzeului și bibliotecii eparhiale, etc. îi mulțumesc și îi urează multă sănătate, zel neîmpuținat și aceeași dragoste lucrătoare, pe care a manifestat-o până acum, pentru Biserica noastră strămoșească.

Pr. Dr. Marcu Bănescu

Biserica și ortografia latinistă

În planul preocupărilor sale culturale, biserica noastră ortodoxă națională a cuprins și problema de limbă și ortografie, și a căutat ca în discuțiile, aprige adeseaori, dintre etimologiștii și fonetiștii veacului trecut, — când se produsese în cercurile ardeleni și bănățene o desorientare și confuzie în această problemă, — să îndrumeze mișcarea culturală a vremii, smulgându-o din calea rătăcită ce apucase.

Mitropolitul *Miron Romanul* spunea într'una din ședințele sinodale dela 1877, că pentru a prezenta Consistorului un text corect al „protocoalelor“ (proceselor verbale) încheiate de Sinodul arhidiecezan, „vizitarea stilară a protocoalelor sinodale... am avuta o face eu însuși“, și că tipărirea lor a cerut timp mai îndelungat „din cauza multelor defecte stilare în protocoale“ (vezi: Protoc. Sinod. din Sibiu, dela 1877, pag. 99). Va să zică, însuși șeful bisericii noastre își lua sarcina de-a îndrepta greșelile, „multe“ de limbă ale păstorișilor săi membri ai Sinodului, format din clerici și mireni cari, — făcându-și studiile, în mare parte, la institute străine și înapoiindu-se acasă de obicei cu simțul de limbă slăbit, n'aveau puțința de-a scrie o limbă clară și corectă românească.

În anul următor, 1878, tot mitropolitul *Miron* intervine în cauză de ortografie română, și înainte de-a deschide ședința a treia — în 24 April v. — a Sinodului, invită membrii la o „conferință“ pentru a răspunde întrebării: *În care ortografie — etimologică sau fonetică — să se tipărească protocolul Sinodului de acum?*“

Au luat cuvântul, în conferința închinată ortografiei, mai mulți deputați, și dintr'o tabără și dintr'alta. Și anume:

Ion Cavaler de Pușcariu e de părere să rămână treaba în *statu quo*, adică să se tipărească în ortografia în care s'au tipărit protocoalele din anii trecuți, — una fiindcă problema ce ne preocupă nu este coaptă de ajuns (?); alta fiindcă tocmai se termină periodul sinodal, când deci nu i se pare oportun a introduce schimbări; în sfârșit crede că mai trebuie să așteptăm până vor decide autoritățile chemate: Academia Română, Asociațiunea transilvană, etc., și apoi să ne resolvim.

D. Comșa, profesor seminarial, afirmă că nici Sinodul, nici conferința de față n'au să hotărască în cauza ortografică, și propune ca felul ortografiei, pentru procesele verbale ale sinodului, să se lase în buna chibzueală a biroului.

Vicarul arhiepiscopal, *Nicolae Popea*, episcopul de mai târziu al Caransebeșului, declară: Noi, românii de dincoace de Carpați, avem astăzi să ne conformăm literaților și literaturii din România; căci în deșert ne vom împotrivi torentului de acolo. Vicarul *Popea* pledează pentru introducerea ortografei fonetice, parte și mai ales în favoarea și interesul uniformității, parte spre a înlesni împământarea literaturii în sânul poporului, care nici când nu va adera la ortografia etimologică, atât de greoaie și nepractică. Mai observă, că deși abea ieri alaltăieri s'a făcut un modest început cu introducerea și la noi a ortografiei fonetice, protopopii, preoții și învățătorii au început în mare număr, a se folosi de această ortografie în hârtiile oficiale și în învățământul școalelor primare.

Deschidem o scurtă paranteză în legătură cu ortografia în aceste școale confesionale, unde învățătoria era îndeosebi activă în problema introducerii în învățământ a ortografiei dela Iași. În Satulung, locul de naștere a lui *Nicolae Popea*, s'au adunat în conferință, la 8 Septembrie 1876, învățătorii dela școalele capitale primare române din Brașov și Satulung și au discutat problema ortografiei în școală. Procesul verbal, „protocolul“ conferinței scrie: Având în vedere cumcă ortografia cu sedile e cu mult mai înleznicioasă și mai corespuțătoare, conferința decide ca: pe viitor să se primească în școalele noastre populare manuale tipărite cu ortografia cu sedile. În consecință, Venerabilul Consistor arhidiecezan, ca Senat școlar, este rugat a lua în considerare dreaptă această dorință. Consistorul răspunde în 23 Octombrie 1876 — că deși ortografia cu sedile ocupă din zi în zi teren tot mai mult și

practicabilitatea ei pentru învățământul elementar este incontestabilă, totuși având în vedere importanța obiectului, concluzul conferinței învățătorilor din Brașov și Satulung va fi înaintat celui mai de aproape Sinod arhiepiscopesc spre „competență decideră“.

E. Hodoș

(Urmează)

Inspekții canonice

Continuând inspekțiile canonice inopinate, P. St. Sa Episcopul Veniamin, însoțit de Păr. Dr. Marcu Bănescu consilier referent eparhial, a vizitat în zilele de 28, 29 și 30 Iulie, parohiile din partea sud-estică a eparhiei: Rusca, Cornereva, Bogăltin, Băile-Herculane, Topleț, Tufări, Petnic și Iablanita.

Trecând prin satele și prin holdele pline de harnicii țărani în toila lucrului, P. Sf. Sa a împărțit peste tot, cărți de rugăciuni și iconițe, hrană sufletească pentru sufletele credincioșilor noștri, amenințate azi, de atâtea primejdii.

Ca și în celelalte vizitații canonice P. S. Sa s'a interesat în deaproape de starea bisericilor, de frecvența credincioșilor la serviciile divine, de relele care bântuie satele noastre, de activitatea pastorală a preoților, etc.

P. Sf. Sa a putut constata, și de astă dată, că zelul preoților pentru misiunea lor în lume, a sporit în raport cu multiplele probleme pe care le-a ridicat în vieța creștinilor noștri, crâncenul războiu pe care-l susținem cu atâtea jertfe.

Deosebit de impresionat a fost P. S. nostru Episcop în granița cu frumoase tradiții, constatând grija păstorilor de suflete, pentru soldații care ne apăra zestrea de pământ și de dreaptă credință și pentru familiile lor. Preoții adună date despre eroii noștri, întocmind „foi personale“.

Poartă evidența văduvelor și orfanilor, îngrijindu-se de ajutorarea lor.

Legătura dnhovnicească cu cei plecați pe front, o întrețin prin corespondență, etc.

Pe lângă inspekțiile obișnuite, P. S. Sa a vizitat în Băile-Herculane Spitalul de răniți, condus de Dl. Col. Dr. Constantinescu, întreținându-se cu fiecare rănit și împărțindu-le daruri: ziare, cărți de rugăciuni, iconițe, cruciulițe, etc.

* * *

Duminecă în 30 Iulie, P. S. Sa a săvârșit Sf. Liturgie arhierescă în Biserica din Petnic. Dimineața, la intrarea în comună, un banderiu de tineri călăreți întâmpină pe P. Sf. Sa. Co-

muna este în ținuta de sărbătoare. Ramuri verzi sunt înfipte pe marginea șoselei. Covoare de toată frumusețea sunt atârinate pe ferestrele caselor. Pretorul plasei Orșova Dr. D. Harhoiu și primarul comunei Zaharia Fișteag, înconjurați de locuitorii comunei, binevintează pe Prea Sfințitul. Un cor mixt întonează „Pre Stăpânul“ iar elevul Grecu oferă P. S. Sale un buchet de flori recitându-i versuri ocazionale, închinat Prea Sfințitului Veniamin, din care reținem:

„Sunteți la noi, Prea Sfinte, și-i bucurie în Petnic.

Și om de om se simte azi mai vrednic, că poate să sărute arhieriasca mână, Ce-adace'n satu'acesta tradiția străbună.

În fața bisericii P. S. Sa primește raportul Păr. Traian Nemoianu.

La Sf. Liturgie, înconjurând pe P. S. Sa au servit în sobor opt preoți și un diacon în frunte cu protopopul tractului Mehadiei P. Cuc, Păr. Iosif Câmpianu.

La priceasnă P. S. Sa predică mulțimii adunate în biserică, pornind delă textul:

Și i-s'a făcut milă de ei și le-a vindecat... bolnavii lor. (Mat. 14, 14).

P. S. Sa a atins în această predică, probleme actuale, problemele sufletului omenesc în volbura zilelor noastre, întărind în credință și în suferință pe credincioșii care ascultau cu atâta însetare cuvintele Arhipăsrului.

După masa oferită de Păr. Nemoianu, la care s'au susținut interesante discuții în jurul unor probleme ridicate de P. S. Sa, ca aceea a colaborării dintre sat și oraș, P. S. Sa a asistat la programul artistic organizat de Direcția Presei și Propagandei a Consiliului de Patronaj, evacuat în această comună, sub conducerea D-lui Dir. Grecu.

Prea Sfințitul Părinte, apreciază în câteva cuvinte, strădaniile Consiliului de patronaj, subliniind pe lângă faptele de asistență socială și pe cele culturale și creștinești.

După masă P. S. Sa a săvârșit, cu acelaș sobor de preoți, Vecernia în parohia Iablanita. Aici Prea Sfințitul a fost bineventat de notarul comunei Isac Hațegan, de primarul comunei și de Păr. Trailovici, care i-a făcut și cuvenitul raport.

Și aici, ca și în comuna Petnic, Prea Sfințitul Părinte, răspunde la urarea care i se face și porcede apoi la rugăciune.

La sfârșitul Vecerniei P. Sf. Sa predică despre suferințele care ne sunt date pentru desăvârșirea noastră, înfrumusețându-și predica și făcându-o cât mai aproape de intuiția ascultătorilor

prin bine alese și elocvente pilde.

Isprăvind lucrul greu din această zi, după masa oferită de păr. Trailovici, P. S. Sa s'a în-tors, pe înserate, la reședință.

Lupta pentru pâine

Pâine nu am, strigă azi văduva cu mult copii; pâine nu avem, rostesc mamele ai căror bărbați sunt înțeleștați în vărsări de sânge cu ucideri; pâine nu avem strigă majoritatea lumii nevoiașă, sărăcimea; și tot această jalnică durere „pâine nu avem“, o șoptesc bătrânii neputincioși, gârboviți, slăbiți și singuri, împreună cu mulți micuți orfani de mamă și de câțiva ani și fără tată, aproape cerșind din poartă'n poartă.

E un țipet general dela un colț la altul al lumii, căci tot dela o margine la alta a lumii, bucata de mălaiu s'a împuținat prin înțeleștarea lumii în omorul acesta fără seamăn, deslănțuit, poate, tot pentru un codru mai mare de pâine.

Universală este lupta aceasta pentru pâine, căci tot universal este împrăștiată ființa umană pe suprafața globului pământesc.

Dumnezeu a făcut omului corp, ca în el să se sălășluiască sufletul. Și tot Dumnezeu s'a îngrijit să lase omului hrană, pâine, care întărește inima omului și o poartă mulți ani în viața pământească.

E mare purtarea de grijă și intervenția lui Dumnezeu în lume zi de zi și ceas de ceas, care grijă o clipă de n'ar fi, lumea întreagă s'ar nimici.

A învățat omul să-și samene ogorul de mii de ani. Dar omul de 2000 ani până acum a acoperit sămânța de pâine cu piciorul, pe când ochiul l-a fridicat sus la Acela, pe care l-a rugat să-i răsplătească sudoarea muncii sale cu rodul îmbelșugat.

Și Dumnezeu purtător de grijă a dat omului pâine până în vremea noastră.

Acum omul samănă sămânța pâinii încrezut în mașina sa, la ordinul unuia, sau al altuia, ochiul însă nu și-l mai ridică la cer, căci e mai dulce pământul, și pâinea la fel o cere dela cei cari i-au dat ordinul, și cari tot prin bunăvoința lui Dumnezeu pot să i-o dea.

În două mari părți împărțim pe oamenii căutători de pâine din vremea de astăzi:

O parte — mică însă — este care n'a rupt legăturile cu pământul și nici cu Dumnezeu. Aceștia ascultă cu încredere și cugetă cu înfricoșare la minunea puterii dumnezeiești, care din

cinci pâini și doi pești a săturat 5000 de bărbați, afară de femei și copii, încât a mai rămas.

Omul acesta știe să privească la natura uscată din timpul iernii și a începutului primăverii, precum și la sămânța mică cu aspect de moarte când o seamănă în pământ. Și apoi se miră și admiră pe Acela, care din uscăciune a făcut verdeță și din sămânța mică și cu aspect de moarte a crescut arbore uriaș, ce adăpostește paserile cerului. Zic recunoaște atotputernicia Creatorului pe care-l numește Dumnezeu și exclamă cu sfială: „mare e puterea lui Dumnezeu“.

În Dumnezeu vede el tot mersul anotimpului cu ploaie și secetă și are dreptate, căci numai la comanda lui Dumnezeu stau puterile naturii în ce privește rodirea, sau nerodirea anului.

Frumos a fost grâul anul acesta și omul a cam început a alunga umilinta și a se semeți, căci va avea cu ce trăi. Dar o furtună a fost prea mult ca tot să-l culce la pământ. Și această dovedire a puterii supreme îl face pe acest om să se roage și să-și recunoască nimicnia.

Lui Dumnezeu îi atribue belșugul anului și zice: „Dumnezeu e prea bun ne-a dat de toate, dar noi nu merităm bunătatea lui, căci îl răsplătim cu înjurături“. Dar în Dumnezeu vede el și sărăcia anului și se mângâie singur spunând: „Ne pedepsește Tatăl pentru păcatele noastre“.

Acest om vede iarna în serile și la sărbătorile Crăciunului, peste vesmântul curat și alb al naturii și printre fulgii de zăpadă, pe Dumnezeu și îngerii săi, coborându-se pe pământ. Iar vara și toamna, în bobul de grâu și de porumb chipul lui Dumnezeu, căruia vine să-i aducă mulțumiri Dumineca.

Altă parte și mai numeroasă, este care se închină materiei și ajunge să creadă că omul este o mașină. este limita tuturor.

El vede printre fulgii Crăciunului din iarnă și în boabele grâului și porumbului din sac, timpul desfătării, al mâncării și nu Biserica și pe Dumnezeu ei. În om vede el foamea, lipsa și sărăcia.

Și spre deosebire de primul om, el nu se închină și nu se resemnează cu Dumnezeu cel peste lume, ci aduce mulțumiri și ascultare uneori nejustificată, sau caută luptă și răzbunare contra domului conducător, pe care-l socotește cauza lipsei sale.

Iată cum acești din urmă oameni au pierdut din vedere că puterea este în mâinele lui Dumnezeu și a Fiului său, care binecuvântând pâinea a înmulțit-o.

A înmulțit Dumnezeu pâinea anul acesta, făcând o minune și dovedindu-ne că puterea de a face minuni este numai a sa.

Inmulțirea grâului din anul acesta însă nu ne poate duce la părăsirea gândului pentru viața ce va să vie.

Căci, gândiți-vă la ce ne va folosi belșugul pâinii anului acesta, dacă Dumnezeu va opri purtarea sa de grijă printr'un cutremur, ciumă, sau o năvălire de războiu asupra ținuturilor noastre.

Și cu tot belșugul anului, strigătul „Doamne, pâine nu avem“ se aude încă între oameni ca și printre nevinovatele vietăți:

Un cuib de micuțe păsărele este așezat în stufișul legănător al unor plante agățătoare. Verdele frunzelor împiestrițat de albul florilor bine — mirositoare e cadrul înconjurător și priveliștea ochișorilor lor.

Sunt cinci păsărele abia ieșite la lumina zilei, învelite în puful începutului vieții.

Urechile lor sunt încântate de zumzetul albinelor. Mama lor îi cercetează și le dă hrană pe rând cu ciocul.

Ochiul omului oprit în cadrul lor îi admiră, elogiază pe cel ce a făcut lumea și pe ei; în suflet îi se coboară o liniște, o bunătate, ai senzația fericirii. Dar... fericirea pământescă, chiar ieșită din belșug și frumusețe, e trecătoare!

A doua zi de dimineață, acelaș cadru de veselie e peste tot, cu ciripit de paseri, zumzet de albine și soare cald de vară. La cuib însă, durerea și tristețea e mare! Pasărea — mamă e căzută sub cuib. Ciocul ei hrănitor de ieri, astăzi stă închis, ciripitul vesel s'a oprit în gâtul răcit, iar gândul i-a rămas la cei sortiți pieirii...!

Noaptea s'a lăsat să aline dureri, dar ale lor le mărește; foamea îi chinuește, singurătatea îi înspăimântă, iar țipătul lor se pierde în întunec... Strigă pe mama lor, care e aproape, dar e rece și nu-i aude.

Furtună s'a deslănțuit; piatra, care neoprinde-se în aripile mamei întinse deasupra lor în cuib, căci acum este sub cuib, a luat puful cu piele și a lăsat osul capului gol la unii... ceilalți s'au răvășit... Glasul lor se prelungește în noapte... Doamne, s'a făcut întuneric și pâine nu au...!

Pr. Ilie Câmpianu

Două manifestațiuni religioase

În cadrul adunărilor, programate de autoritatea superioară bisericească, în tractul Caransebeșului, au avut loc două mari adunări ale Oastei Domnului: la *Glimboca*, *Duminică 16 Iulie* și la *Marga*, *Duminică 23 Iulie*.

La **Glimboca** au participat delegațiuni din 16 sate. Autoritatea superioară bisericească a fost reprezentată prin Părintele Ilie Câmpianu, Revizor eparhial, care a slujit sfânta liturghie într'un sobor impresionant, ținând și predica zilei, care a mișcat sufletul poporului, adunat în mare număr.

După prânz, de îndată ce s'a slujit Vecernia și s'a ținut, în cadrul cercului cultural preoțesc, predica, de către Părintele de la Ciuta, — I. Ostrovan, a urmat programul „Oastei Domnului“.

Se sărbătoreau 13 ani de la înființarea acestei Asociații în comună. Prilej minunat de recunoștință pentru acela care a fost sufletul acestei mișcări: răposatul Părintele Frățilă! Din mâna acestui preot, plin de însuflețire pentru „Oastea Domnului“, a trecut forța aprinsă pe toată Valea Bistrei. Ce-a fost Părintele Eremia pentru regiunea din jurut Călnicului — aceea a fost Părintele Frățilă în regiunea din Valea Bistrei. Au curs multe lacrimi de recunoștință, în zilele când au avut loc adunările Oastei, pentru acești doi pioneri! Nu-i vom uita niciodată pentru că ei au frământat cu pasiune acest „aluat“ de dospire duhovnicească.

La Glimboca mi s'a dat mie cinstea de a conduce programul adunării. Toți vorbitorii au dovedit, perfect, adevărul exprimat așa de tericid de I. P. C. Sa Părintele Arh. Seriban: Oastea Domnului a înscris în istoria Bisericii o țărâtime nouă!

Au fost zece vorbitori, între care trei preoți, Părintele Revizor, Părintele Rădoi, Părintele Racoveanu dela Ferdinand, — toți făcând lucrare de zidire sufletească temeinică.

Atât întrarea fraților în sat, cu steaguri, cu preoți în frunte și în cântări, cât și plecarea, în procesiune, cu preoții în frunte — au fost impresionante.

La **Marga**, vremea ne-a fost protivnică. Dar fiindcă ostașii sunt mai ales de „vreme rea“, am petrecut duhovnicește în chip minunat. De la Caransebeș a fost Părintele Bogoevici. Au fost reprezentanți ai ostașilor Domnului din 7 sate. Programul s'a desfășurat într'o atmosferă înălțătoare. Toți au putut vedea că ostașii cei neluați în seamă, aduc în cuvântul cași în fața

lor, o înțelepciune și o cuviință rară!

În amândouă adunările, eu am făcut aplicația Evangheliei cu privire la „Oaste”, subliniind că noi trebuie să fim în rolul celor 4 prieteni ai slăbănogului și, întocmai ca ochii cei vindecați, să-L mărturisim prin viața noastră pe Domnul!

Pentru toate — mulțumim Domnului și Prea Sfințitului nostru Episcop care m'a trimis să strâng rândurile în jurul Bisericii noastre salvatoare.

I. Gr. Oprișan

RECENSIE

P. JUMANCA, insp. gen. șc. pens.,
Organizații și instituții învățătorești,
Timișoara, 1944, Ed. Vrerea, pag. 80, preț n'are

Unul din cele mai sfinte apostolate culturale și sociale, puse în slujba neamului nostru, este și cel al învățătorului român.

Făclie luminoasă în timp de pace și sabie tăioasă în timp de războiu, învățătorul român este un factor de răspundere nu numai în pașnica cultivare a masselor, dar și'n viitoroaia apărare a granițelor sfinte.

Misiunea învățătorului român a fost, de aceea îngemănată în trecutul nostru cu toate marile acțiuni naționale, cu toate epocalele frământări sociale, cu toate bucuriile nației mai ales cu toate durerile.

D-l insp. gen. șc. pens. Pavel Jumanca a tipărit zilele acestea o broșură plină de informații, culese cu migală, cu privire la trecutul organizațiilor și instituțiilor învățătorești din Banat.

Aastă broșură prezintă un mare interes pentru fiecare învățător bănățean, dator să-și cunoască istoria organizațiilor și instituțiilor sale profesionale, ea însă prezintă un tot atât de mare interes și pentru noi, predășii, fapt care m'a determinat să o recensez în revista noastră.

În viața de toate zilele poate că nu se remarcă întodeauna și limpede strânsa legătură care este consfințită de veacuri, dintre preot și învățător dintre Biserică și Școală. Din paginile acestei lucrări realitatea aceasta apare de peste tot. La tot pasul dai de nume ilustre, începând cu Vlădica nostru de nobil renume Ioan Popasu, ctitor al primei organizații dascălești, cu toți ceilalți vlădici, cu protopopul Gheorghe Peșteanu, asesorul Ion Ionașiu, protopopul Gheorghe Popovci și atâtea alte figuri ilustre din trecutul Bisericii ortodoxe din graniță.

Mână în mână, Biserica și Școala, institutul de teologie cu cel de pedagogie, preotul cu învățătorul, au scris cele mai frumoase pagini din sbuciumatul nostru trecut.

Broșura cuprinde: I. Organizații învățătorești. II. Instituții învățătorești. III. Reviste școlare și ziare întemeiate de învățători. IV. Învățători publiciști și Bibliografie.

Stilul frumos și curat permite o lectură ușoară și plăcută. Felicitând călduros autorul de buna sa inspirație de-a publica aceste prețioase date istorice și bibliografice cu privire la trecutul vieții învățătorești din Banat, îi urăm spor la muncă, spre a ne putea dărui mereu alte tipărituri de acest fel, care fac cinste întregii școli bănățene.

Prof. Dr. Petru Rezuș

Contribuții pentru Academia Teologică XI.

1. Pr. Pavel Bogoevici din Bănia Lei	12.000
2. Pr. Silviu Novocovici » » Lei	9.000
3. Pr. Pavel Bogoevici » » Lei	6.000
4. Biserica și cred. » » Lei	8.700
5. Pr. Trifon Grozavescu Bogoltini	9.000
6. Biserica și cred. » Lei	2.000
7. Pr. Traian Călțun Borlovenii-noi	9.000
8. Credincioșii din » Lei	1.410
9. Pr. Alimpie Aldescu » -vechi	9.000
10. Pr. Ioan Goanță Bozovici	Lei 12.000
11. Pr. Ioan Voin din »	Lei 12.000
12. Biserica și cred. »	Lei 27.240
13. Pr. Nicolae Valeanu Cornea	Lei 18.000
14. Bis. și cred. din »	Lei 2.000
15. Pr. Dănilă Puia » »	Lei 9.000
16. Pr. Gheorghe Belcotă »	Lei 12.000
17. Biserica și cred. din »	Lei 10.260
18. Pr. Nicolae Goanță Cuptoare	Lei 12.000
19. Biserica și cred. din »	Lei 3.100
20. Pr. Nicolae Badin Dalboșeț	Lei 18.000
21. Bis. și cred. din »	Lei 35.551
22. Pr. Ilie Adamescu Domașnea	Lei 12.000
23. Bis. și cred. din »	Lei 9.500
24. Pr. Ioan Vladu » Eșelnița . .	Lei 9.000
25. Bis. și cred. » » . .	Lei 8.300
26. Pr. Iosif Bololoi din Gârbovăț	Lei 9.000
27. » Grigore Popovici Globucraiova	9.000

28. Bis. și cred. din	»	Lei	3.000
29. Pr. Iosif Drăgoi din Globurău		Lei	6.000
30. Bis. și cred.	»	»	Lei 1.800
31. Pr. Oct. Trailovici Iablanița		Lei	18.000
32. Biserica și cred. din	»	Lei	3.000

Total Lei 325.861

Suma rămasă . . . Lei 8,061.526

Total general . . . Lei 8,387.387

Ș T I R I

Cercul preoțesc VI. Mătnicul-mare s'a întrunit în parohia *Ohaba-Mătnic*, Duminecă 23 Iulie a. c. Au participat preoții: I. Borlovan Vasiova, B. Borlovan Peștere, I. Drăghina Mătnicul-Mare, G. Cornean al locului și C. Rusu utilizat în Mătnicul-Mare. Sf. Liturghie s'a oficiat de către întreg soborul iar evanghelia zilei a talmăcit-o pr. B. Borlovan. La ședința intimă președintele cercului preoțesc I. Drăghina a dezvoltat subiectul „Tineretul și Biserica”, care a fost apoi viu discutat de către toți preoții. Vecernia s'a oficiat de către acelaș sobor de preoți predicând pr. I. Borlovan despre „cât poate ajuta credința unui bolnav”.

Deodată cu cercul religios s'a ținut și cercul cultural, unde pr. I. Drăghina a conferențiat despre „Indiferențismul religios. Tineretul extrașcolar și intelectual din comună a dezvoltat un program artistic foarte bine reușit. A mai vorbit și inv. A. Boțoi din Copăcele.

Adunarea anuală a „Oastei Domnului” din Jdioara se va ține azi 6 August a. c. la care sunt invitați a lua parte ostașii din jur și din depărtare, ținându-se în această zi și cercul preoțesc.

Spitalele de răniți din Caransebeș au fost cercetate în mai multe rânduri de Prot. I. Suru, Prot. T. Roșca și Pr. Tr. Dobromirescu, titularii parohiilor din orașul nostru, dăruind celor cari și-au versat sângele și și-au lăsat părți din trupurile lor pe câmpul de luptă: cărți de rugăciuni, iconițe, reviste, ziare, broșuri din biblioteca „Cunoștinți folositoare”, prăjituri etc. în valoare de peste 25,000 Lei.

În 18 Iunie a. c. la spitalul dela liceu, preoții locali au fost însoțiți și de Păr. Cpt. St. Bololoiu, când s'a dat și o serbare cu corul și echipa de dansuri ai „Căminului Cultural”.

În 15 Iulie a. c. cei trei preoți titulari ai parohiilor, I. P. Cuv. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc, Med. Dr. D. Jurca, avoc. Dr. N. Domăneanțu, Dr. Il. Jebeleanu, Pr. Cpt. St. Bololoiu etc., contribuind fiecare cu 1500 Lei, au pregătit un prânz pentru 150 răniți.

În 22 Iulie a. c. preoții titulari ai parohiilor I. P. C. Sa Icon. Stavrofor Romul Gh. Ancușă, Pr. P. Toma, Pr. Cpt. St. Bololoiu, Medic Dr. I. Jurca, avoc. Dr. N. Domăneanțu, avoc. Dr. N. Ștefăniță și alții au pregătit la spitalul dela liceu o masă pentru toți răniții, cumpărând un vițel cu 14.000 Lei.

În 18 Iunie a. c. răniții au fost cercetați și de Păr. Consilier referent al secției culturale dela Episcopia Bălți, refugiată în orașul nostru, care a împărțit cărți și

iconițe în valoare de 2000 Lei.

Serviciile divine la spitale se fac regulat în fiecare Duminecă. La aceste servicii preoții locali sunt ajutați de preoții Consilieri și ceilalți preoți dela centru ca și de preoții din loc pensionați și cei refugiați ținându-se predici și cuvântări ocazionale pentru întărirea credinței și ridicarea moralului.

Toată activitatea preoților se desfășoară la îndemnul și sub directa supraveghere a P. S. nostru Episcop Veniamin.

Altarul Banatului, revista de zidire sufletească și știința teologică a eparhiei Caransebeșului, a apărut zilele trecute, pe Iulie—August (Nr. 7—8), cu următorul cuprins: *Redacția*: Calvarul refugiului, *Arhim. Dr. L. Busuioc*: Forța de care avem nevoie astăzi, *Insp. gen. șc. P. Jumanca*: Ion Mărilă, *Prof. Dr. Gh. Cotoșman*: Viața românească din Banatul Timișan în Evul Mediu, *Prof. Dr. M. Bănescu*: Pătimește răul... dar slujba ta fă-o deplin!, *Prof. Ion Gh. Bulea*: Omul providențial în istorie, *Prof. Dr. P. Rezuș*: Filosofia confesiunilor creștine, *Prof. Dr. P. Rezuș*: Probleme actuale: Adevăratul bănațenism, *Pr. I. Câmpianu rev. ep.*: Legislația sectară, *P. Rezuș*: Comentarii: Biserica și bombardamentele, Extrem-orientul religios, Amurgul urei civilizații, *P. Rezuș*: Portrete ortodoxe: Mitr. Dr. Irineu Mihălescu, Prof. Dr. Nichifor Crainic, *P. Rezuș, M. Bănescu, N. Corneanu, Recensii și note bibliografice*: Acatistul și Paraclisul, Cărțile liturgice din Bucovina, Bune Vestiri, Organizații și instituții învățărești, Două Altare, Récits d'un pèlerin russe, *P. R.*: Note: Pastorala refugiaților, Buletin bibliografic teologic, *P. R.*: *Cronică*: Adunarea eparhială, Investirea nouilor episcopi, Chemare la realitate, Biserici distruse, Capitala în rugăciuni, Panzen Lama, Invazia, † Arhim. Dr. Eusebie Roșca, Scrisoarea I, P. S. S. Nicodim către E. S. Arhiepiscopul de Canterbury, Renașterea mănăstirii Cernica, Apelul cardinalilor și *Bibliografie Teologică*.

ORDINEA PREOȚILOR

cari servesc și predică în biserica noastră catedrală în luna August 1944.

Duminecă în 6 August:

Prot. Isaia Suru, Prot. Teodor Roșca, Pr. Dr. Marcu Bănescu, Diaconii: Dr. M. Chialdă și D. Băloni.

Predică: Prot. Teodor Roșca.

Duminecă în 13 August:

Prot. Teodor Roșca, Pr. M. Brumă, Pr. cpt. St. Bololoi. Diaconii: A. Dragomir și N. Cornean.

Predică: Pr. Cpt. Ștefan Bololoi.

Marți în 15 August † Adormirea Născătoarei de Dumnezeu:

Prot. Dr. Zeno Munteanu, Pr. P. Bogoevițiu și Pr. C. Pițigoi. Diaconii: A. Cuvir și A. Jucosu.

Duminecă în 20 August:

Prot. Isaia Suru, Pr. Dr. Iacob Crețu și pr. Ilie Câmpianu. Diaconii: Dr. Mircea Chialdă și N. Cornean.

Predică: Preot Ilie Câmpianu.

Duminecă în 27 August:

Ic. St. Dionisie Iavorschi, Prot. T. Roșca și Pr. D. Popescu. Diaconii: D. Băloni și A. Jucosu.

Predică: Diac. D. Băloni.

Marți în 29 August — Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul

Prot. Prof. Teodor Șandru. Pr. A. Popovici și Pr. Boris Turcanu. Diaconii: A. Dragomir și C. Olariu.

Predică: Diaconul C. Olariu.

PARTEA OFICIALĂ

NOTĂ OFICIALĂ

Având în vedere că împrejurările de războiu determină o neconținută urcare de prețuri, care urcare se resimte în toate ramurile vieții economice și cu deosebire în viața industrială, suntem nevoiți ca să majorăm și abonamentul Foii Diecezane, deoarece această foaie se menține exclusiv din abnamente.

Deci, cu începere dela 1 Ianuarie 1944 aceste abonamente se fixează în chipul următor:

La parohiile de cl. I. Lei 1200

La parohiile de cl. II. Lei 1000

La parohiile de cl. III și subclasă Lei 800

Pentru particalari la suma de 700 Lei anual.

Concursurile și celelalte publicații se majorează cu 1 August 1944.:

Concurs de protopop Lei 3000

„ „ preot la par. de cl. I. „ 1500

„ „ „ „ „ „ II. „ 1000

Publicații: Lei 5 pentru fiecare cm²

Comunicând acestea, punem în vedere Conducătorilor Oficiilor Parohiale ca în cel mai scurt termen să achite abonamentul pe anul curent, respectiv să-l întregască la suma fixată, în cazul că a achitat costul de până acum.

Deasemenea le atragem atențiunea să achite și celelalte taxe, căci pe viitor celor resitanțieri li se vor calcula noile tarify drept pe-deapsă pentru întrelăsare.

Insfârșit rugăm pe Prea Cuc. Protopopi și Cuc. Preoți să facă o admosferă favorabilă foii noastre recomandându-o în cercuri cât mai largi, căci cu mai mulți abonați foaia apare în conduții mai bune și nu reclamă o continuă urcare în costul abonamentului.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 27 Iulie 1944.

CONCURS.

4161 B 1944.

Pentru ocuparea celor *cinci catedre* bugetare dela *scoala eparhială de cântăreși bisericești* — Muzica vocală și instrumentală, cântarea bisericească și Tipic, Religione, Matematică și Limba română se publică concurs, cu termen de 15 zile dela publicarea acestui concurs în Foaia Diecezană.

Salariul este cel prevăzut în bugetul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și care de prezent este de Lei 5.800.— brutto lunar.

Cererile se vor înainta Consiliului eparhial, fiind însoțite de documentele de studii ale petenților. Candidații trebuie să fie absolvenți de teologie având întâietate cei hirotoniți.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial ținută la 28 Iulie 1944.

Episcop:

Consilier referent:

† **VENIAMIN**

Pr. Dr. M. Bănescu

Judecătoria rurală Teregova secția c. f.

Nr. 448/1944 cf.

Extract din publicațiune de licitație.

La cererea de executare făcută de următorul Alexu Gurgu dom. în Feneș contra urmăriților Irina Gurgu a lui Simion, Văd. Maria Gurgu și Dragomir, Catalina Hurduzău și Gurgu și în urma sentinții Jud. Teregova, Judecătoria cu Nr. 815/8 cir. 1938.

A ordonat licitațiunea silită în ce privește imobilele situate în comuna Feneș circumscripția Judecătoriei ocolului Teregova, cuprinse în c. f. a comunei Feneș Nrul protocolului cf. 887 Nr. de ordine A imobilul fără stp. Intravilan de 330 stp. cu prețul de strigare de 100.000 Lei pentru esire din indiviziune și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de **8 August 1944 ora 16 la casa comunală a comunei Feneș.**

Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic de cât prețului de strigare, redus cu 25%.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, 1881; § 21 Legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908).

Data în Teregova, la 13 Mai 1944.

Episcop:

VENIAMIN

Consilier referent:

Nicolae Cornean

Judecător:

Achil Gheorghim

p. Dir. de cf:

Petru Pepa